

MAKERS OP WAARDE GESCHAT

GEFORMALISEERDE BEOORDELING VAN CULTURELE PRESTATIES

NIET HET PLAN, MAAR HET TALENT VAN DE KUNSTENAAR IS CRUCIAAL

INLEIDING

Makers op Waarde Geschat is een methodiek die ingezet kan worden bij de beoordeling van cultuursubsidieaanvragen. Ze stelt fondsen in staat om op maat te investeren in de ontwikkeling van talentvolle kunstenaars.

De kwaliteit van cultuur wordt bepaald door de kwaliteit van de kunstenaars en de mogelijkheden die ze hebben om zich te ontwikkelen

Belangrijk onderdeel van de methodiek is een rekenmodel dat in de periode 2007 – 2009 onder leiding van Esmé Lammers, toenmalig intendant voor de commerciële film van het *Nederlands Fonds voor de Film*, door Prof. dr. Richard Boucherie samen met zijn staf en studenten, binnen de Universiteit Twente ontwikkeld is.

Met dit rekenmodel kan aan eerder geleverde prestaties van de aanvrager - zijn staat van dienst - een cijfer toegekend worden. Dit cijfer is een indicator voor de kwaliteit die de kunstenaar kan leveren.

Achterliggende gedachte is dat een culturele sector alleen tot bloei kan komen wanneer talentvolle makers zich kunnen ontwikkelen, wanneer er groei mogelijkheden zijn en subsidie hen, in een gunstig financieringsklimaat, mogelijkheden geeft.

Cultuurbeleid dat bij de uitvoering gebruik maakt van *Makers op Waarde Geschat*, richt zich niet langer op het ontwikkelen van het best mogelijke plan, maar is gericht op het herkennen en erkennen van talent - gevestigd en beginnend - zodat het talent op maat mogelijkheden geboden kan worden zich te ontwikkelen.

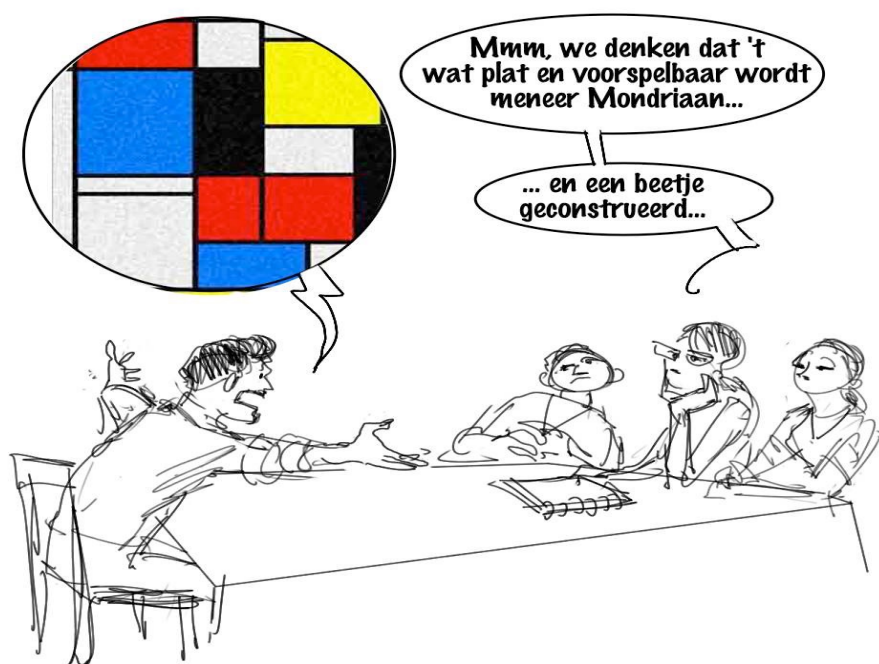
Deze publicatie is bedoeld als eerste kennismaking. De achtergrond van de methode, de ontwikkeling, de beoordeling van de prestaties alsmede hoe de beoordeling van een aanvraag in de praktijk werkt, komen beknopt aan bod.

Het Filmfonds wordt hierbij regelmatig als voorbeeld aangehaald, maar de methode kan ook ingezet worden door andere cultuurfondsen.

ONTSTAANSGESCHIEDENIS

De vraag naar een alternatief beoordelingssysteem ontstond nadat er binnen de filmsector onvrede was gerezen over de toetsing van plannen.

Het Filmfonds maakt (en maakt nog steeds) hierbij, in navolging van de wetenschap, gebruik van het (subjectieve) oordeel van deskundigen. In deze methode beoordeelt de deskundige of het plan grote kans heeft uit te groeien tot een kwaliteitsfilm. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat de deskundige, op basis van een plan, kan voorspellen of de uiteindelijke film een succes zal zijn; of de film de gewenste kwaliteit zal hebben en bijdraagt aan een diverse en kwalitatief filmaanbod.

Maar... in tegenstelling tot wetenschappelijk onderzoek is het maken van een film verre van wetenschappelijk. Het is een grillig, creatief en intuïtief proces.

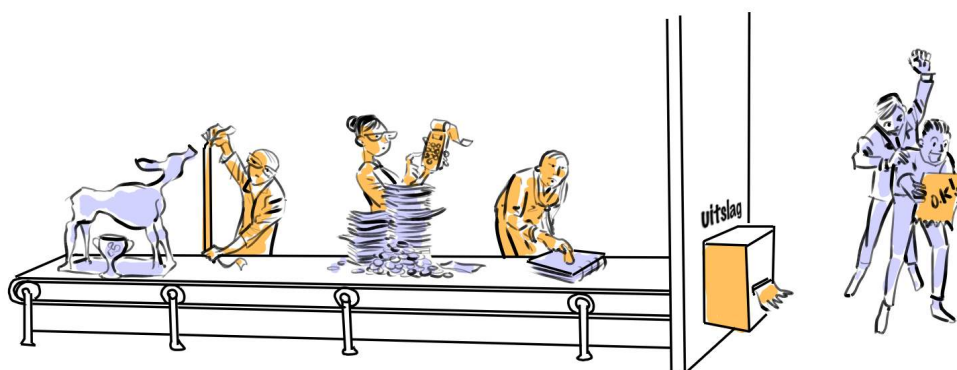
In het geval van een plan voor een wetenschappelijk onderzoek kun je tenminste nog voorspellen of het zich zal ontwikkelen tot een onderzoek met een wetenschappelijk onderbouwde conclusie, wanneer de uitgangspunten goed onderbouwd zijn, de stellingen toetsbaar geformuleerd en er gebruik gemaakt wordt van deugdelijke instrumenten, maar aan een filmplan kun je niet zien of de uiteindelijke film artistiek- of commercieel succesvol zal zijn.

Allereerst omdat er geen recept is voor het maken van een succesvolle commerciële - of artistieke film, maar vooral ook omdat het onmogelijk is om te voorspellen hoe een publiek op de film zal reageren (dit is zelfs onmogelijk als de film af is). Niet voor niets is *nobody knows anything* een gevleugelde uitdrukking in filmland

De deskundige wordt dus voor een onmogelijke taak gesteld.

Het enige dat een deskundige in wezen kan beoordelen is of het plan professioneel is opgezet. Dit is natuurlijk belangrijk, maar helaas biedt professionaliteit geen garantie op het ontstaan van artistiek- of commercieel succes. De ervaringen met de huidige beoordeling bevestigen dit. Projecten die door het Filmfonds goedgekeurd zijn blijken net zo vaak te kunnen floppen als projecten die buiten het Filmfonds om gemaakt zijn. De grootste bioscoophits van de afgelopen jaren waren projecten die zonder inhoudelijke goedkeuring van het Filmfonds zijn gemaakt (zie de *Gooische vrouwen films*, *New kids Turbo*).

Er ontbreekt dus al met al een legitimatie voor de gehanteerde selectiemethode. Maar dat niet alleen. De methode is ook arbeidsintensief en tijdrovend. (NB Inmiddels werken er drieëndertig mensen fulltime bij het Filmfonds en zijn de kosten ongeveer 3.3 miljoen per jaar.) Een ander nadeel is dat het makkelijk de 'flow' uit het maakproces haalt.

Het Filmfonds wijst een aanvraag namelijk in veel gevallen niet meteen af, maar geeft in plaats daarvan adviezen waarmee het filmplan naar een hoger plan getild kan worden¹. Hoewel niet bewezen is dat het opvolgen van de adviezen de film daadwerkelijk succesvoller (kwalitatiever) maakt, moet de filmmaker, wil hij subsidie ontvangen, de adviezen opvolgen en zijn plan herschrijven.

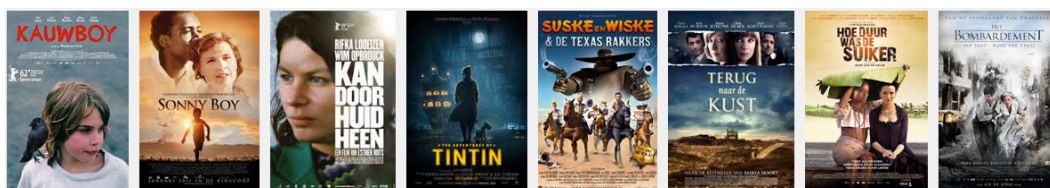
Betutteling ligt hierdoor op de loer, bovendien is een subjectief oordeel vaak beledigend en ontmoedigend, de artistieke vrijheid van filmmakers wordt

¹ een veelgebruikte quote in de filmsector is de uitspraak van de Hollywood filmmaker William Goldman: *"Nobody knows anything..... Not one person in the entire motion picture field knows for a certainty what's going to work. Every time out it's a guess and, if you're lucky, an educated one."*

ingeperkt, de flexibiliteit in het maakproces aan banden gelegd en het beloont ook nog de verkeerde aspecten. De methodiek beloont namelijk niet of de filmmaker en de producent succesvol zijn met het maken van hun eigen films, maar of ze adviezen kunnen opvolgen.

In 2006 verweet de filmsector het Filmfonds uiteindelijk willekeur en dat het op de stoel van de producent was gaan zitten. Deze onvrede mondde uit in de Filmbrief van 2006, een beleidsnota die door de toenmalige staatssecretaris van OCW, Medy van der Laan, opgesteld is in samenwerking met de sector. Mede naar aanleiding van de Filmbrief en op verzoek van de sector besloot het Filmfonds tot een onderzoek naar de mogelijkheid om geobjectiveerd en geformaliseerd te oordelen over de filmsubsidieaanvragen.

Deze alternatieve beoordeling moest het fonds niet alleen in staat stellen besluiten **sneller, helderder** en in lijn met het beleidsplan te onderbouwen, het zou bovendien **efficiënter** tegemoet kunnen komen aan de *algemene beginselen van behoorlijk bestuur* en de 'nieuwe' *Code of Conduct Cultuurfondsen* én het moest de **autonomie** van talentvolle makers en producenten respecteren, simpelweg omdat dit een belangrijke voorwaarde is voor het ontstaan van een eigenzinnig en interessant filmaanbod.

In 2009 is het beoordelingsinstrument *Makers op Waarde Geschat* gepresenteerd aan de sector, de toenmalige directie (Toine Berbers) en het bestuur (onder voorzitterschap van Gerlach Cherfontaine) van het Filmfonds.

Op de [website²](https://www.filmfonds.nl/nl/page/592/makers-op-waarde-geschat) van het Filmfonds werd vervolgens aangekondigd dat de methodiek getest zou worden.

In 2010 kwam er een nieuw bestuur en veranderde het Filmfonds van bestuursmodel. Hoewel het model enthousiast ontvangen was, is het is tot op heden niet getest.

² <https://www.filmfonds.nl/nl/page/592/makers-op-waarde-geschat>

MAKERS OP WAARDE GESCHAT - ONTWIKKELING

Makers op Waarde Geschat heeft een radicaal andere visie op het beoordelen van subsidieaanvragen dan de meeste huidige beoordelingsmethodieken. Cultuurfondsen gaan er over het algemeen vanuit dat de beoordeling van een plan door een deskundige belangrijke informatie oplevert voor het verlenen van subsidie, maar zoals gezegd biedt een positieve beoordeling van een plan weinig garantie dat het uiteindelijke project ook *goed* is, dat het voldoet aan de doelstelling van subsidie.

Niet het plan is graadmeter voor het ontstaan van kwaliteit, maar het (bewezen) talent van de betrokken filmmaker(s) en producenten.

Makers op Waarde Geschat gaat er vanuit dat de beoordeling zich in het geval van het Filmfonds moet richten op de betrokken driehoek; de scenarioschrijver, regisseur en de producenten. Wanneer zij talent hebben voor het maken van een goede film, dan is de kans groot dat er een film ontstaat die voldoet aan de doelstelling van het fonds.

Maar wat is een goede film? Wat is *kwaliteit*? En hoe ken je een cijfer toe aan de staat van dienst?

KWALITEIT EN VISIE OP HET ONTSTAAN VAN KWALITEIT

Het begrip *Kwaliteit* staat centraal in de meeste doelstellingen van cultuurfondsen. Om de beoordeling van het Filmfonds te kunnen formaliseren was het nodig dat dit begrip toetsbaar gedefinieerd werd.

Een *kwaliteitsfilm* is een film die gewaardeerd³ wordt in de samenleving, door één of meerdere groepen (bijvoorbeeld bioscoop- en festivalpubliek).

Bovendien is er een visie geformuleerd op het ontstaan van kwaliteit.

Er is grote kans op het ontstaan van een *kwaliteitsfilm* wanneer betrokken filmmakers talent hebben voor het leveren van kwaliteit

én

de film vertoond wordt op een platform waarop hij beoordeeld kan worden door een publiek.

³ Deze waardering kan blijken uit het kopen van een kaartje, uit het toekennen van een prijs of goede recensies

FORMALISEREN VAN DE BEOORDELING

Om de beoordeling verder te formaliseren moest er aan *staat van dienst* van scenarioschrijver, regisseur en de producent; **de driehoek**, een cijfer toegekend worden. Op die manier zou het ene filmteam vergeleken kunnen worden met het andere en zou bepaald kunnen worden hoe hoog de subsidiebijdrage voor de verschillende filmteams zou moeten zijn.

Om een cijfer toe te kunnen kennen aan de staat van dienst zijn relevante prestaties (bioscoopbezoekersaantallen, festivalprijzen) in kaart gebracht en ontwikkelde Universiteit Twente een rekenmodel waarmee aan de prestaties (ook de prestaties uit een ver verleden) cijfers toegekend zouden kunnen worden.

Dit cijfer moest recht doen aan de staat van dienst van de aanvrager. Dit was geen eenvoudige opgave. Het cijfer moest immers de ervaring van de filmmaker of producent uitdrukken en de kwaliteit die hij kan leveren. Belangrijke vragen hierbij waren:

- Hoe belangrijk is het winnen van een Oscar in een ver verleden?
- Moet de waardering voor een prestatie dalen na verloop van tijd ?
- Hoeveel daalt het *staatvandienstcijfer* met een flop?

De doorbraak kwam toen Universiteit Twente voor een model koos uit de kansberekening. Op basis van de cijfers voor eerdere prestaties kon daardoor vrij goed tot een cijfer gekomen worden voor de staat van dienst. In wezen gaf dit cijfer aan wat de kans is dat een filmteam met een nieuwe film een bepaalde prestatie zal leveren.

Het *staatvandienstcijfer* geeft aan hoe hoog de kans is dat de aanvrager met zijn volgende film een bepaalde resultaat zal boeken.

Voorbeeld : Wanneer het *staatvandienstcijfer* een 7 is, dan betekent dit dat de maker grote kans heeft om met zijn volgende film bijvoorbeeld meer dan 150.000 bezoekers te trekken en of een gouden kalf te winnen.

Toen het rekenmodel eenmaal zorgvuldig, en rekening houdend met de verschillende wensen, was afgesteld kon het talent van makers en producenten in kaart worden gebracht.

Een cultuurfonds moet het talent van kunstenaars kunnen herkennen zodat het aan hen (op maat) mogelijkheden kan geven zich te ontwikkelen

ANTWOORD OP ONVREDE?

Aangezien een *driehoek* met een hoog *staatvandienstcijfer* (bijvoorbeeld meer dan een 7), naar alle waarschijnlijkheid een film zal maken die voldoet aan de doelstelling van het Filmfonds, zouden deze makers en producenten, mits ze voldoende financiële interesse hebben van marktpartijen, verzekerd zijn van een bijdrage van het Filmfonds. Succes zou op deze manier beloond worden en makers en producenten die kwaliteit leveren kregen continuïteit geboden. De nieuwe methodiek zou het fonds niet alleen veel efficiënter en goedkoper laten opereren, het zou alle betrokkenen ook tijd schelen én daarbij, niet onbelangrijk het Filmfonds zou ruimte geven aan autonomie. De belangrijkste bronnen van onvrede bij aanvragers waren hiermee weggenomen.

HET STAATVANDIENSTCIJFER NADER TOEGELICHT

Het fonds doorloopt bij het vaststellen van het zogenaamde *staatvandienstcijfer* de volgende stappen.

Stap 1. Op basis van de doelstellingen in cultuurbeleid wordt bepaald welke prestaties relevant zijn voor de beoordeling. In het geval van het Filmfonds zijn dat de prestaties van films in de bioscoop en op festivals.

Stap 2. De prestaties krijgen, al naar gelang het belang dat ze hebben voor het cultuurbeleid, een cijfer toegekend; het *filmcijfer*. Een film met 100.000 bezoekers krijgt bijvoorbeeld een 5. Een gouden kalf levert een filmcijfer op van 6,92. Wanneer een film 350.000 bezoekers getrokken heeft en de film heeft ook nog een Oscarnominatie dan wordt het filmcijfer : 9,38. (zie bijgaand schema)

	FILM titel	Jaartal (release)	Bezoekersaantal	Festivalprijzen	Punten festival prijzen	TOTAAL Cijfer	Cijfer Bezoekers	Cijfer Prijzen
			10.000			3,32	3,32	0,00
			25.000			3,64	3,64	0,00
			50.000			4,13	4,13	0,00
			100.000			5,00	5,00	0,00
			125.000			5,39	5,39	0,00
			135.000			5,54	5,54	0,00
			175.000			6,07	6,07	0,00
			200.000			6,38	6,38	0,00
			250.000			6,92	6,92	0,00
			350.000			7,77	7,77	0,00
			450.000			8,38	8,38	0,00
			600.000			9,00	9,00	0,00
			750.000			9,38	9,38	0,00
			1.000.000			9,72	9,72	0,00
			1.500.000			9,94	9,94	0,00
						3,10	3,10	0,00
				cinékid leeuw, certain regard, nom european film award, tiger competition, gouden kalf	2	6,92	3,10	5,53
				Winnaar Generation competitie Crystal Bear, Berlijn, nom Beste For film Golden Globe, Sundance	4	8,62	3,10	8,00
				Nom Oscar, Gouden luipaard, gouden schelp etc.	6	9,38	3,10	9,11
				Gouden Beer, Golden Globe best For film	8	9,72	3,10	9,60
				Academy award, gouden palm	10	9,88	3,10	9,82
			200.000	cinékid leeuw, certain regard, nom european film award, tiger competition, gouden kalf	2	8,38	6,38	5,53
			250.000	Winnaar Generation competitie Crystal Bear, Berlijn, nom Beste For film Golden Globe, Sundance	4	9,38	6,92	8,00
			350.000	Nom Oscar, Gouden luipaard, gouden schelp etc.	6	9,80	7,77	9,11
			450.000	Gouden Beer, Golden Globe best For film	8	9,94	8,38	9,60
			600.000	Academy award, gouden palm	10	9,98	9,00	9,82
			750.000			9,38	9,38	0,00
			1.000.000			9,72	9,72	0,00
			1.500.000			9,94	9,94	0,00
						3,10	3,10	0,00

Stap 3. Op basis van de *filmcijfers* wordt het *staatvandienstcijfer* berekend.

[illegible]

In bijgaand voorbeeld heeft de maker drie films gemaakt, waarvan één film 1.2 miljoen bezoekers getrokken heeft. Deze maker krijgt daarom een *staatvandienstcijfer* van 7,22 en heeft dus een behoorlijke kans op het maken van een nieuwe film.

Om te voorkomen dat mensen tot in lengte van dagen een hoog cijfer houden omdat ze in een ver verleden een bijzondere prestatie hebben geleverd, zoals het winnen van een Oscar, werd besloten om te werken met een halveringstijd.

De halveringstijd werd vastgesteld op 10 jaar. Dit zorgt er voor dat het winnen van een Oscar in 2010 de betrokken maker(s) een *staatvandienstcijfer* oplevert van 7,64 punten, terwijl een Oscar uit 1997 een *staatvandienstcijfer* van 6,28 punten oplevert. Een recent gewonnen Oscar weegt dus zwaarder dan een Oscar uit een ver verleden.

ID:	Films	Jaartal release	Bezoekersaantal	Prijzen	aandeel	Punten fes	Cijfer	Cijfer Bezoekers	Cijfer Prijzen
1	DE FILM	1997		Oscar	1	10	3,10	3,10	0,00
2							9,88	3,10	9,82
3							3,10	3,10	0,00
4							3,10	3,10	0,00
1W(Filmmaker)^2		0,50	0,50	0,50					
Var(Filmmaker)		128,00	128,00	128,00					
E(Filmmaker)		4,94	1,55	4,91					
Cijfer(Filmmaker)		6,28	5,11	6,27					
Functie:		REGISSEUR							
Naam:									

ID:	Films	Jaartal release	Bezoekersaantal	Prijzen	aandeel	Punten fes	Cijfer	Cijfer Bezoekers	Cijfer Prijzen
1	DE FILM	2010		Oscar	1	10	9,876657	3,104941916	9,821114562
2							3,104942	3,104941916	0
3							3,104942	3,104941916	0
1W(Filmmaker)^2		0,78	0,78	0,78					
Var(Filmmaker)		81,57	81,57	81,57					
E(Filmmaker)		7,75	2,44	7,71					
Cijfer(Filmmaker)		7,64	5,52	7,63					

Het rekenmodel is overigens zodanig afgesteld dat het cijfer van een maker met een mooie *staatsdienst* niet meteen dramatisch daalt met een flop. Het cijfer daalt wel, maar het talent moet zich met vallen en opstaan kunnen ontwikkelen.

BEOORDELING CULTUURSUBSIDIEAANVRAGEN IN DE PRAKTIJK

De beoordeling van aanvragen doorloopt vier fasen:

<u>Fase 1</u>	Beoordeling staat van dienst
<u>Fase 2</u>	Beoordeling Platform - garantie (MG van distributeur)
<u>Fase 3</u>	Beoordeling plan door deskundigen
<u>Fase 4</u>	Bepalen hoogte van de subsidiebijdrage

Fase 1 Beoordeling **staat van dienst**

Het *Staatvandienstcijfer* van de betrokken scenarioschrijver, regisseur en producent(en) (de driehoek) wordt berekend met behulp van het rekenmodel dat ontwikkeld is door Universiteit Twente.

Fase 2 Beoordeling **garantie op vertoning (MG van distributeur)**

Aangezien kwaliteit onder andere gedefinieerd is aan de hand van de waardering in de samenleving, moet het project openbaar gemaakt worden op een platform waar het gezien en beoordeeld kan worden door een publiek.

Om die reden worden er punten toegekend aan de garantie voor het vertonen op een belangrijk platform. Hoe 'beter' de distributeur - een distributeur die een aantal films succesvol heeft uitgebracht en die blijk heeft gegeven er alles aan te doen om de film zijn beoogde publiek te laten bereiken - én hoe hoger de MG, hoe meer punten.

Als een aanvraag in fase 1 en 2 het benodigde aantal punten behaald heeft, dan is het niet zozeer de vraag of het project subsidie zal ontvangen, maar hoe hoog het bedrag zal zijn.

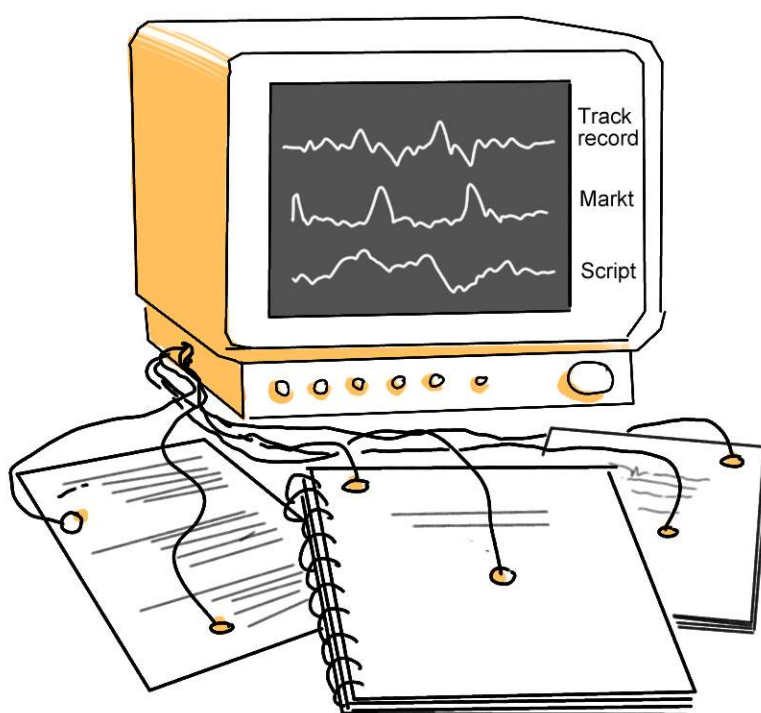
Fase 3 Beoordeling **door deskundigen**

Het project en de betrokken makers en producent worden ook nog door deskundigen beoordeeld. Deze deskundigen hebben alleen niet langer een doorslaggevende stem maar een aanvullende stem. Ze beoordelen het project bijvoorbeeld op innovatieve en technische mogelijkheden. Deze fase is voor projecten van belang waarvan de betrokken makers beginnend zijn en of projecten waarvoor onvoldoende financiering is van een distributeur. Deskundigen kunnen in dat geval punten toekennen zodat het project toch een subsidiebijdrage krijgt.

Fase 4 Hoogte van de bijdrage wordt bepaald

Aan de hand van de punten die toegekend zijn fase 1,2 en 3 wordt bepaald of een project een bijdrage krijgt en hoe hoog deze bijdrage is.

Hoe meer punten het project heeft behaald hoe hoger de bijdrage

TOT SLOT

FRAUDE?

Een belangrijke zorg was of er met de nieuwe beoordelingsmethodiek, die veel minder zwaar leunt op inhoudelijke beoordeling, en die een semi automatisch karakter heeft, niet veel meer fraude zou zijn.

Het antwoord hierop is dat de beoordeling gebaseerd is op de resultaten van eerder werk, waardoor er niet veel ruimte is voor misbruik. Natuurlijk kan een aanvrager met een hoog *staatvandienstcijfer* de boel belazeren en een slechte film maken maar dit heeft tot gevolg dat zijn *staatvandienstcijfer* daalt en dat hij de volgende keer minder kans heeft op een bijdrage.

VOORDELEN

Het voordeel van een geformaliseerde beoordeling van talent is dat kunstenaars op dezelfde manier beoordeeld worden, dat inzichtelijk is welke aspecten een rol spelen en hoe deze aspecten ten opzichte van elkaar meegewogen worden. Bovendien vereenvoudigt het de communicatie. Alle betrokkenen weten, gegeven de uitgangspunten van het model, wat een bepaald cijfer betekent. Het cijfer 10 betekent dat de kunstenaar prestaties heeft geleverd die maximaal in lijn zijn met het doel van het cultuurbeleid.

Een geobjectiveerde beoordeling heeft bovendien als voordeel dat er tijdens de beleidsperiode de groots mogelijke consensus is over de doelstelling van het Fonds. Daarbij is het voor aanvragers helder op welke aspecten ze beoordeeld worden en wat er van hen verwacht wordt, namelijk dat ze succesvol zijn. Het behalen van resultaten zoals bedoeld in de doelstelling en het vinden van een goede distributeur worden beloond aangezien deze aspecten aantoonbaar meegewogen worden in de beoordeling van de aanvraag.

In tegenstelling tot de huidige beoordeling die impliciet gebaseerd is op onbewezen stellingen - deskundigen kunnen het succes voorspellen van een film kunnen, op basis van het plan, en deskundigen weten beter dan wie ook wat kwaliteit is en hoe het ontstaat - is Makers op Waarde Geschat gebaseerd op principes die breed gedragen worden.

- het is beter om het behalen van resultaten te belonen dan om mensen te dicteren wat ze moeten doen,
- het talent van makers is essentieel voor het ontstaan van kwaliteit
- niemand kent het recept voor succes, maar een talentvolle maker weet binnen zijn eigen project welke keuzes hij moet maken
- misbruik moet voorkomen worden en afgestraft, maar zonder dat het inbreuk maakt op het inhoudelijk artistieke proces

HUIDIGE STAND VAN ZAKEN

Bij de huidige beoordeling van filmsubsidieaanvragen heeft het subjectieve oordeel van een 'deskundige' - de consulent - nog altijd de overhand. Het Filmfonds laat weten dat ze de *staat van dienst* van de aanvrager meeweegt, maar dit gebeurt op basis van het subjectieve oordeel van deskundigen en bestuur. Aanvragers ontvangen bij hun beschikking een uittreksel van hun CV. De gegevens die vermeld worden kloppen vaak niet omdat de database die aangelegd is voor *Makers op Waarde Geschat* niet bijgewerkt is. En verder is het volkomen onduidelijk hoe de CV van de aanvragers meegewogen wordt bij de beoordeling van zijn aanvraag. (Zie interview Paul Verhoeven⁴)

WETENSCHAPPELIJKE PUBLICATIE

Nadat duidelijk werd dat het Filmfonds op korte termijn geen aandacht zou besteden aan het model hebben Prof. dr. Richard Boucherie en dr. Judith Timmer van Universiteit Twente in 2012 besloten om in samenwerking met enkele studenten en Esmé Lammers, het model verder te testen. De wiskundigen vermoedden namelijk dat er het door hen ontwikkelde rekenmodel een vrij betrouwbare voorspelling zou kunnen doen over het resultaat van een film.

Om dit te staven werd de staat van dienst van filmteams berekend van films die in 2010 in de bioscoop verschenen zijn. Vervolgens werd bekeken of deze cijfers een indicatie vormden voor het resultaat van de nieuwe films van deze makers en producenten. Dit leverde zulke goede resultaten op dat de wiskundigen concluderen dat er op basis van het *staatsvondienstcijfer* van een filmteam een vrij nauwkeurige voorspelling gedaan kan worden van het resultaat van een film, in de bioscoop en op festivals. (Zie persbericht⁵)

Prof. dr. Boucherie en dr. Timmer van Universiteit Twente bereiden (na enige vertraging vanwege persoonlijke omstandigheden) op dit moment een wetenschappelijke publicatie voor in het tijdschrift *OR Spectrum* over het rekenmodel van *Makers op Waarde Geschat*. De conclusie van het artikel zal zijn dat de universiteit op basis van de staat van dienst van de betrokken scenarioschrijver, regisseur en producent, een vrij goede indicatie kan geven van het resultaat van een film. Een wetenschappelijk model dat daartoe in staat is, is nieuw. Het zal daarom zeker, ook internationaal, de interesse wekken.

⁴ <https://makersopwaardegeschat.com/2015/09/23/volkskrant-23-september/>

⁵ <https://makersopwaardegeschat.files.wordpress.com/2015/09/pb-ut-mowg-site1.pdf>

Bronnen

- Quote van William Goldman. *Adventures in Screen Trade*. 1983
- In deze publicatie zijn screenshots van google-zoekresultaten gebruikt
- Illustraties *Makers op Waarde Geschat*. Afkomstig uit het gelijknamige rapport. Getekend door Wijo Koek. 2009